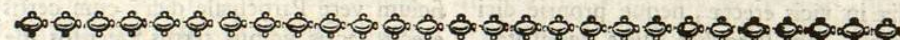

nunciaverint. Hujusmodi est facultas convocandæ Synodi, uti notat Benedictus XIV. in lib. 2. de Synodo Diocesana cap. 11. num. 5.; eademque ratione potestas indicendi concursus ad Parochiales vacantes Ecclesias; quoniam hæc facultas à priore pendere videtur, propterea quod Examinatores concurrentium in Synodo deputandi sint, juxta caput 18. Tridentinæ sessionis 24. Qua in re observatione dignum est, concessa Prælati nullius facultate cogendi Synodum, concessam tacite intelligi facultatem indicendi concursus, non verò è converso; siquidem facultas cogendi Synodum eò etiam refertur, ut in Synodo Examinatores constituantur, qui sanè frustra instituerentur ab eo, qui non posset concursus indicere; at facultas concursus indicendi ad Parochiales Ecclesias tacite non involvit facultatem convocandæ Synodi, quoniam in Concilio Provinciali Examinatores constitui possunt. Quod dicimus de concursu, id ipsum receptum est de deputatione Œconomi respectu Parochialium vacantium Ecclesiarum; etenim in dicto cap. 18. Concilii Tridentini deputatione Œconomi connexa est cum facultate indicendi concursus. Præterea non licebit Abbatis, nisi speciale privilegium obtinuerint, dimissorias ordinationis causa suis clericis concedere, cum sicut ordinatio, ita & dimissoriarum concessio ad viciniorum Episcopum pertineat. Quamquam enim Concilium Tridentinum in sess. 23. de Reform. cap. 10. expressè vetuerit tantum Prælati in diocesi Episcopi consistentibus, ne dimissorias ipsi concederent, observat tamen Benedictus XIV. in lib. 2. cap. 11. de Synodo Diocesana num. 15., id recta interpretatione productum fuisse ad Abbates nullius diocesis. Dubitant nonnulli, an Prælati nullius possit de causis matrimonialibus cognoscere, ex eo quod in Concilio Tridentino sess. 24. cap. 20. vers. ad hæc de Reform. Episcopis reservata videantur. Verùm ego puto, eam cognitionem Prælati ejus generis compe-

tere, cum nullibi aut in jure communi, aut in Concilio Tridentino, aut publicè proditis juris interpretationibus reservata proponantur. Reverà in dicto capite Tridentino tantum exclusi fuerunt ab explicanda ea jurisdictionis specie Prælati Episcopo inferiores, qui in diocesi Episcopi degunt, uti colligitur ex mentione facta Decanorum, & Archidiaconorum, qui, si quam jurisdictionem exercent, eam exercent in diocesi Episcopi; atque de eisdem Prælati in diocesi constituti ego etiam intelligo capitulum 12. de excessibus Prælatorum. De Abbatis nullius diocesis nullam factam mentionem invenio in eodem Tridentino decreto, quam sanè Tridentini Antistites fecissent, si eos ab illa jurisdictionis specie excludendos voluissent; quemadmodum & reverà mentionem specialem eorundem fecerunt, cum ipsos excludere in aliis casibus voluerunt, uti liquet in conspectu capitis 10. sess. 23., & capitis 9. sess. 24. de Reform. Item licet Abbates nullius diocesis Confessarios ipsi constituent, eandemque ob rem certos casus instar Episcoporum sibi valeant reservare, non ideo tamen, secluso privilegio singulari, aut indulgentias concedere possunt, aut absolvere vel à casibus Sedi Apostolicæ reservatis, vel à censuris, vel ab irregularitatibus, de quibus sermo fit in Tridentino Concilio sess. 24. de Reform. cap. 6., hæc enim singularia visa sunt, & tantum Episcopalis dignitatis gratia constituenda, dicto cap. 6. Tridentino, cap. 14. de pœnitent. & remission. Insuper ex recepta interpretatione Concilii Tridentini sess. 24. de Ref. cap. 3. obtinet, ut nequeant Prælati nullius monitoriales litteras concedere, quæ, quotiescumque opus sit, à Diocesanis illorum à Sede Apostolica erunt impetranda. Ex his liquet, respectu diocesis, quæ dicitur nullius, quasdam jurisdictionis species proximiori Episcopo reservari exercendas; qua in re nomine proximioris intelligemus eum, cujus Ecclesia Cathedralis proximior est Abbatis, quæ di-

dicitur nullius, & quidem à viis ordinariis, & magis tritis distantiam loci dimittendo, argumento capitis 9. Tridentinæ sessionis 24. de Reformat. Fateor tamen, in his controversiis, quæ inter Episcopos viciniore, & Abbates nullius sæpè, ac sæpius suboriuntur, regulam generalem in jure communi præstitutam non fuisse: tantum moribus omnia diriguntur, quamquam ex recentioribus Romanorum Pontificum constitutionibus multa deffinitionem acceperint. Videatur

Constitutio 33. tomi 2. Bullarii Benedicti XIV. Denique observo, Sede Abbatis vacante, quæ propriè nullius diocesis sit, Prælati jurisdictionem ad Collegium Abbatis Ecclesiæ devolvi, ut ab eo Vicarius Capitularis eligatur, eadem ratione servata, quam superius servandam tradidi à Capitulo Cathedralis Ecclesiæ Sede Episcopali vacante, juxta caput 16. sessionis 24. Tridentinæ de Reformatione.

DISSERTATIO SEXTA DE PAROCHIS, EORUMQUE OFFICIO

AC POTESTATE.

Huc referendus est titulus 29. lib. 3.

CAPUT I.

De origine, & institutione Parochorum; item de eorundem officio ac potestate generaliter.

NON primo, aut secundo, uti fingere voluit Isidorus Mercator in suis epistolis falso tribuit Clementi, Anacleto, & Dionysio Pontificibus, seu in can. 3. dist. 80., can. 1. caus. 13. quæst. 1., & can. 28. caus. 16. quæst. 7., sed quarto demum Ecclesiæ sæculo, aucto fidelium numero, & pace Ecclesiæ firmata, institutæ fuerunt extra civitates, & Episcopales Ecclesias Parochiæ in vicis & pagis. Non hic de Parochorum, aut Parochiarum nomine disputo; non enim ignoro, olim Parochiæ nomen significasse Provinciam Metropolitæ cuiusdam Antistiti adsignatam, præsertim apud Græcos, uti liquet ex canone 17. Concilii Ancyran, ex canone 3. & 9. Con-

cilii Antiocheni, & ex canone 17. Concilii Chalcedonensis. At apud Latinos coërcita est significatio nominis ad certam Presbyterorum administrationem sub Episcopo certam plebem regentium, uti apud Patres Concilii Agathensis in can. 35. de cons. dist. 1., & apud Patres Concilii Aurelianensis V. can. 8., unde dici posset, occurrere Parochiarum nomen in Ecclesiasticis monumentis, alia tamen significatione, antequam Parochiæ ipsæ instituerentur. Neque heic disputo de ipsis Parochorum officiis ac muneribus, utpotè quæ & ipsa ante Parochiarum institutiones exercebantur. Fuerunt jam temporibus Apostolorum Presbyteri infra Episcopos constituti Sacramenta fidei populo administrantes suo ordini

congruentia, & subsidium Episcopis ferentes in iis officiis, quæ hodie Parochi præstant, quod statim intelligitur ab iis, qui norunt, Presbyterorum ordinem ab ordine Episcoporum Divino jure esse distinctum. Sed quando adhuc tunc temporis in commune Presbyteri sub Episcopo ista gerebant, obsequentes, prout res incideret, mandatis Episcoporum, propriè dici non potest, Parochias erectas fuisse, præsertim cum una tantum esset Ecclesia Cathedralis, nulla aliæ in vicis erectæ, neque propriè dici potest, jam Parochos fuisse designatos. Itaque quarto primum Ecclesiæ sæculo nondum erectis sacris ædibus in vicis & pagis, nec certis designatis sacrorum administris, extra ordinem, prout certa causarum, aut personarum adjuncta postulabant, in ea loca è Cathedrali Ecclesia auctoritate Episcoporum Presbyteri mittebantur ad solatia plebium, ad Cathedralis Ecclesiæ præstitis officiis sibi mandatis reversuri, qui propterea *Visitatores*, *Circumcursatores*, *Circuitores*, & Græco vocabulo *Periodontæ* in Laodiceo Concilio circa annum 360. celebrato appellati fuerunt, can. 5. dist. 80. Paulatim eò res devenit, ut erigerentur etiam inibi templa, certique administris addicerentur, quos inde dicebant *Cardinales*, seu *Cardinatos*, quasi adfixos Ecclesiis Cardines can. 5. dist. 71., can. 42. caus. 7. quæst. 1., juncto can. 5. & 6. caus. 21. quæst. 1., vel *Sacerdotes vicanos*, sive vicorum, uti apud Gentianum Hermetum, vel *Presbyteros rivos*, uti apud Dionysium Exiguum, vel *Forasticos*, uti apud Martinum Bracharensem, ad canonem 13. Concilii Neocæsariensis, & canonem 8. Concilii Antiocheni, ac tandem *Parochos*, sicut & *Parochias* ea loca, intra quorum fines potestatem suam illi exercerent, quod jam adparet temporibus Concilii Agathensis, can. 35. de cons. dist. 1., & Concilii Aurelianensis V. can. 8. Alia præterea nomina ex loquendi usu ad designandos Parochos subsequentibus sæculis usurpata fuerunt;

isti enim aliquando à suscepto plebium regimine dicti fuere *Plebani*, cap. 40. de elect., cap. 10. ne clerici, vel monachi, aliquando à regimine animarum dicti *Rectores*, cap. 3. de vita & honest. cleric., cap. ult. de præbend., cap. 3. de cleric. ægrot., aliquando ad denotandam singularem curam inter plures tributam respectu diversarum plebium dicti fuerunt *Proprii Sacerdotes*, cap. 12. de pœnit. & remis., juncto canone 3. dist. 6. de pœnitentia. Hinc planè liquet, tum beneficium verè Parochiale dici, cum certis erectis sacris ædibus certus Sacerdos addictus est causa sacrorum administrandorum, una tantum dempta exercitatione potestatis ordinis Episcopalis, item una excepta administratione jurisdictionis in foro externo, & quidem erga certum populum intra certos designatos fines circumscriptum, quo fit, ut una ab altera ex Parochiis distinguatur; interest enim Ecclesiasticæ rei ita consulere populo, ut certi limites constituentur, intra quos ad certum Sacerdotem spectet ministrare sacra, & certus populus ab eodem Sacerdote sacra petere debeat, ut omnia ordinatè fiant sine turbatione. Quamobrem Concilium Tridentinum in sess. 24. cap. 13. de Ref. in fine Episcopis mandavit, ut in iis civitatibus ac locis, ubi Parochiales Ecclesiæ certos non haberent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regerent, sed promiscuè petentibus Sacramenta administrarent, pro tutiore animarum eis commissarum salute, distincto populo in certas propriasque Parochias, unicuique suum perpetuum peculiaremque Parochum assignarent, qui eas cognoscere valeret, & à quo solo licitè Sacramenta susciperent, aut alio utiliore modo, prout loci qualitas exigeret, providerent.

Supersedeo hoc in loco ab expendendis modis, quibus Parochiales Ecclesiæ aut erigendæ sunt, aut uniendæ, aut dividendæ; item ab expendendis variis Parochiarum rationibus, prout illæ vel per proprios Parochos reguntur, vel per

Ca-

Capitula, vel Collegia, vel Monasteria, designatis quibusdam Vicariis sive temporalibus, sive perpetuis, quæque propterea non propriè Parochiæ, sed Vicariæ appellantur, item prout aut habitu tantum, aut etiam actu Parochiales Ecclesiæ appellantur; hæ enim observationes commodius in tractatione de beneficiis Ecclesiasticis habebuntur. Tantum orationem coërcebo ad jura & potestates institutorum Parochorum, quæ quidem jam aperiri cœperunt, ubi Parochorum & Parochiarum origo, & institutio tradita mox est, sunt tamen adhuc cum uberiori, tum clarius explicandæ. Atque ut generalia hujus rei principia ordinatè tradantur, observo, ubi primum institutæ fuerunt Parochiæ, non omnia statim ecclesiastica officia Parochis commissa deprehendi. In primis Episcopi non omnem in vicis & pagis exercendam potestatem in Parochos transtulerant, & penè dixerim à se abdicaverant; unde multa superfuerunt Episcopis reservata. Secundò cum Episcopi in erectis Parochiis non tantum certum Sacerdotem sub titulo & nomine Parochi designaverint, sed & alios clericos etiam Sacerdotes quasi in Parochi adjutorium dederint, & dare perrexerint, qui in Ecclesia Parochiali, aut in aliis Ecclesiis minoribus in Parochiæ finibus sitis ad id erectis quædam etiam sacerdotalia munera obirent, multa quoque superfuerunt, quæ & Parochis ipsis, & Sacerdotibus, & clericis in Parochia constitutis essent communia. Hinc poni certa regula nequit, cum omnia, seu quæ Parochis reservata, seu quæ Sacerdotibus, clericisque Parochorum veluti adjutoribus concessa fuerunt, vel ex certis & singularibus canonum sanctionibus pro varietate temporum, locorum, ac causarum multò dissimilibus, vel ex variis dioceseon usibus, quam ex generali jure definita deprehendantur. Mirum profectò est, quot involucris hæc omnia ex Pragmaticorum traditionibus implicata fuerint. Passim distinxerunt triplicis generis

Tom. I.

Parochorum officia, alia referentes ad jura, alia referentes ad onera, alia referentes ad functiones Parochorum, sic putantes, Parochorum officia ab officiis sacerdotalibus facilè discretum iri: imò & ubi de juribus agerent, dixerunt, alia esse jura merè Parochialia, alia merè Sacerdotalia, alia in mediâ quadam specie constituta, quæ inter utraque collocarent, eadem quasi Parochialia nominantes. Quibus factis distinctionibus multum differre tradiderunt jura ab oneribus, jura & onera à functionibus Parochialibus, quædam officia inter onera & jura recententes, non inter functiones Parochiales, quædam è contrario functionibus Parochialibus, non juribus, aut oneribus adscribentes. In conspectu istarum traditionum, quæ sanè non res, & causas definire potuerunt, sed universa turbare, quis non agnoscat, nomen potius, quam proficuum rerum distinctionem fuisse confictam, unde inextricabilis, & procul extra omnem methodum posita indigesta, & sine ordine turbatarum causarum farrago acervaretur? Hinc statim duo gravissima emergunt incommoda. Primum est, non satis percipi posse, quomodo functiones Parochiales ab oneribus, & juribus Parochorum secerni possint; dum enim Parochus oneribus sibi impositis satisfacit, aut jura explicat, quid aliud agit, quam fungi munere suo, seu, quod idem est, in functione Parochiali manere? Quomodo item distinguantur jura ab oneribus? onus enim Parochiale adeo cum jure conjunctum est, ut unum ab altero divelli non possit, & pauca admodum sunt jura, ad quæ exercenda Parochus onere quodam sui muneris non obstringatur. Quis præterea non arbitrariam dicat, & sine causa confictam distinctionem illam jurium, quæ quasi Parochialia appellaverunt, ut eadem à merè Parochialibus, & à merè Sacerdotalibus discernent? Neque enim generalem fingere possunt quasi Parochialium jurium definitionem, ex qua deinde veluti ex

Ee

prin-

principio certo colligere possint, quid Sacerdotibus liceat, quidque sit Parochis reservatum, sed tantum hanc quasi Parochialium jurium ideam exemplis monstrant, in quibus simplicius consistere potuissent, agendo, certa officia fuisse Parochis concessa, & ordinario jure cæteris Sacerdotibus denegata. Alterum incommodum est, non satis consonare Pragmaticos ipsos, ubi ad singulares casus deveniunt, & factis emergentibus sua principia accommodant, in definiendis negotiis, quænam ad jura, quænam ad onera Parochialia pertineant, quænam ad functiones, quænam ad quasi Parochialia munera, unde identidem controversiæ intricatissimæ suboriuntur, non aliter, quam auctoritate, seu vi legumlatorum definiendæ, nunquam sententia Judicis ad certa principia, vel generales legum rationes exigenda; ita enim evenire solet, ubi certæ leges desiderantur, & ubi Pragmatici subtilibus & inextricabilibus, commentitiisque involucris inversa turbarunt potius, quam explicaverunt.

Ut commodiorem viam, quoad fieri potest, ineamus, eamque rationem disciplinæ, quæ certis principiis constet, generalia hæc velut effata ponamus, ex quibus multa utilia ad rem propositam pendent consecutaria, & pænè universæ controversiæ facillè dirimuntur. Primum principium est, quod liquet ex ipsa superius demonstrata Parochorum origine, & primigenia institutione; nimirum Parochos fuisse ab Episcopis constitutos ad utilitatem fidelis populi, & quasi vice Episcoporum in Parochialibus Ecclesiis gerendi sacri muneris causa designatos. Hinc ego deduco, eam potestatem, ea jura, eas functiones, eaque omnia quocumque nomine appellentur, officia exercenda esse à Parochis, quæ exercenda ab Episcopis mandata fuerint, sive expressè, prout mandatis contineatur, sive tacitè, prout Episcopi certa officia exerceri, & sciant & patiantur. Secundum principium est, potestatem Ordinis Epis-

copalis nunquam Parochis competere, utpotè quæ ne ex mandato quidem Episcoporum in alterum non Episcopum transferri non possit. Quamquam enim olim essent Parochi nonnulli, qui Chorepiscopi appellarentur, & quidem Episcopali Ordine insigniti, quemadmodum alibi superius traditum est, qui ex mandato Episcoporum certa Episcopalis Ordinis munera exercerent, hodie tamen cum obtinuerit nullos Episcopos ordinatorum in vicis & pagis Parochialis gerendi officii causa constitui, sed tantum eos, qui Presbyteratus ordine initiati sunt, frustra istis accommodarentur, quæ respectu aliquot veterum Chorepiscoporum olim vigeant. Tertium principium est, potestatem jurisdictionis Episcopalis in foro externo potuisse quidem Parochis mandari ab Episcopis, nunquam tamen vi generalis Parochialis designationis fuisse mandatam; tantum scimus, quosdam fuisse Parochos, qui eam singulari titulo obtinerent, puta aut speciali Episcopi mandato, quod privilegii instar fuerit, non commune Parochis universis, aut singulari consuetudine, aut præscriptione legitima. Hujusmodi erat Plebanus ille, de quo agitur in cap. 3. de offic. jud. ordin. qui sententiam interdicti, vel excommunicationis in paracianos suos tulerat, eam ob rem Prælati nomine ibidem appellatus. Hujusmodi etiam sunt hodie Parochi, qui præter Parochiale munus ex designatione Episcoporum Vicarii Foranei officium exercent, quasdam jurisdictionis Episcopalis species ex mandatis explicantes, ut intra certos fines coërcitas. Quartum principium est, Episcopos, ubi ad Parochorum constitutionem devenerunt, non ideo abdicavisse à se sacrorum administrationem in Parochiis ipsis habendam; voluerunt enim ipsi Parochos in adjutorium suum vocare, non in eos potestatem quasi abdicatam transferre; ex quo fluit, adhuc Episcopo facultatem liberam inesse, quotiescumque ei videatur, ipsa etiam Parochialia officia gerendi. Tantum quædam ju-

jura fuerunt, quæ à se abdicarunt, ut Parochi commodius alerentur, veluti jura oblationum, aut decimarum, aut similia, uti inferius tradam. Quintum principium est, ad Episcopi dispositionem pertinuisse, ut, quando Episcopus in Parochorum subsidium certos alios clericos, imò & Sacerdotes in Parochialibus Ecclesiis deservituros adjungerent, inter ipsos officia partiretur, & certa officia Parochis reservaret nemini concedenda in signum Parochialis honoris, certa officia liberè Clericis eisdem, ac Sacerdotibus gerenda relinqueret, certa etiam ita Parochis imponeret, ut identidem pro Ecclesiarum utilitate Episcopus idem aliis Clericis, & Sacerdotibus gerenda committeret. Hujus principii ratio in eo innititur, quod moderatio Parochiarum ex Episcopi voluntate semper pependit, & ad Episcopum pertinuit certam legem Parochis, & Parochiis dicere. Hinc in primis honestum fuit, Episcopos certa officia ita mandare Parochis, ut ferè non mandarentur ne Episcopi quidem auctoritate inferioribus Sacerdotibus, ne exinde Parochorum honos, & supra cæteros prærogativa imminueretur. Secundò honestum etiam fuit, ut inferioribus Sacerdotibus libera quædam officia relinquerentur, ne vacua videretur illorum ordinatio, & inanis illorum titulus, dum titulo Parochialis Ecclesiæ, cui inservirent, ordinarentur. Postremò honestum etiam fuit, ut Episcopi arbitrio nonnulla reservarentur, æquè inferioribus Clericis, & Sacerdotibus pro eorundem modo committenda, ut certus etiam honos Episcoporum auctoritati reservaretur.

His omnibus principiis positis, statim fluit, ex generalibus Episcoporum mandatis ab initio totam constitutam fuis-

se, imò & formam sumpsisse universalem Parochorum potestatem, quamquam non exinde dicendum sit, extraordinarias esse, & veluti delegatas Parochorum facultates; non enim delegationes, & mandata Episcopalia personarum gratia prodierunt, sed gratia Parochialis officii, quod uti perpetuò instituebatur, ita in officium ordinarium erat evasurum. At enimverò mandata illa Episcopalia hodie non adparent, neque remanet vestigium veterum illorum mandatorum, quibus primùm Parochialis potestas emerit. Igitur concludendum est, tales mandatis, facultates præsumi fuisse comprehensas, quales demonstravit constans & perpetuus usus Ecclesiarum. Hæc generalia sunt, quibus instructi ad singularia nunc descendere possumus. Quòd ut ordinatè prætetur, dixero, ex usu, & consuetudinibus Ecclesiarum ad quatuor summa capita referri jura, onera, & quocumque nomine appellentur, officia Parochorum. Primum recensentur Sacramentorum, & Sacramentalium administrationes: deinde funerum rationes, & adjuncta: tertio quædam officia, & ministeria ad bene regendos cum publica utilitate fideles: denique oblationes, atque obventiones aut ex debito, aut ex liberalitate in Ecclesiam collatæ. Hæc universa, ac singula cum expendere, clariùs in sequentibus explicabuntur, sive quæ Parochis reservata omninò fuerunt, sive quæ etiam Sacerdotibus, & Clericis inferioribus in Ecclesia Parochiali deservientibus liberè commissa fuerunt, sive quæ etiam Sacerdotibus iisdem inferioribus ex speciali Episcoporum indulgentia committi sine injuria Parochi possunt, sive quæ ita Episcopo reservata sunt, ut nullo modo ab inferioribus Sacerdotibus, ne à Parochis quidem, attingantur.

CAPUT II.

De potestate Parochorum in administratione Sacramentorum, & eorum, quæ propè ad Sacramenta accedunt, Sacramentalium.

Quotiescumque Episcopus velit ipse in Parochia Sacramenta administrare, nunquam poterit à Parocho excludi, uti statim deducitur ex iis, quæ in præcedente capite dicta sunt; quamquam enim Sacramentorum administrationem Parochis commiserint Episcopi, eos tamen in hac parte veluti adiutores suos selegerunt, imò & hanc potestatem perpetuò exercere per se, quoties libuisset, perrexerunt. At si agatur de cæteris Sacerdotibus in Parochiali Ecclesia deservientibus, multa sunt Sacramenta, à quorum administratione isti excluduntur, Parochiali officio reservata, argumento Clementinæ 2. de sepultur. vers. *In Ecclesiis*. Hujusmodi sunt sollemnis collatio Baptismatis, Unctio infirmorum, & Benedictio nuptiarum, Clement. 1. de privileg., Concilio Tridentino sess. 24. de Ref. matrim. cap. 1., juncto cap. 13. sess. 24. de Ref. in iis verbis: *A quo solo*, id est Parocho, licetè Sacramenta suscipiant. Hujus reservationis rationem nullam aliam invenio, quam quod usus Ecclesiarum ita semper tulit, & istorum Sacramentorum administrationem ita Episcopi Parocho mandaverint vi suæ institutionis, ut inferioribus Sacerdotibus denegarent. In Sacramento Pœnitentiæ receptum est, ut Parochus jure ordinario, id est, quin opus habeat singulari Episcopi delegatione, illud Parochianis suis administret, imò & quibuscumque Parochianis petentibus, dummodò nullum obsit canonicum impedimentum, administrare teneatur, quamquam tamen solent Episcopi similem facultatem quasi in subsi-

dium Parochorum aliis Sacerdotibus demandare, quorum gratia tantum valet specialis Episcopi delegatio, quantum ordinaria potestas Parochorum. Hac in re olim vigeat, ut semel in anno tenerentur fideles Parocho suo, non alteri Sacerdoti confiteri, cap. 12. de pœnit., & remiss., quæ tamen obligatio hodie non easdem vires amplius habet, quod Ecclesia patiatur, annuæ confessionis præcepto satisfacere fideles, dummodò apud Sacerdotem ab Episcopo approbatum confiteantur.

In Sacramento Eucharistiæ distinguenda sunt plura; nimirum confectio, & oblatio, custodia, dispensatio, expositio publica, & sollemnis cum populi frequentia gestatio. Sanè confectio, & oblatio, cum per se nullam omninò jurisdictionem requirant, Sacerdotibus universis conceditur, proindeque merè Sacerdotalis, non Parochialis functio à Pragmaticis appellatur. Illud Parochis singulare est, ut frequentissimè pro populo, & saltem festivis quibuscumque diebus teneantur Missæ sacrificium offerre, Concilio Tridentino sess. 23. de Ref. cap. 1. & quamquam ab usu recesserit, quod olim vigeat, Parochianos adesse necessariò debuisse proprii Parochi sacrificio universis dominicis, festivisque diebus, can. 4. & 5. caus. 9. quæst. 2., cap. 2. de Parochiis; tamen monendus est populus, ut, quoad fieri possit, eam disciplinam observet ob gravissimam, quæ exinde emergit, publicam utilitatem. Si quidem in eadem Missa Parochiali & salubria documenta ex ore Parochi ex Ecclesiæ præscripto excipiuntur, & fit je-

juniorum, festorumque dierum in hebdomada occurrentium indictio, insuper etiam sunt matrimoniales denunciationes, ac proclamationes ordinandorum, & si quæ alia hujusmodi sint, quibus sanè opportuna est magna populi frequentia atque conventus. Singulare quoque agnoscimus gratia Parochialium Ecclesiarum, ut Missa in iis celebrari à Parocho possit, ac debeat Feria quinta in Cœna Domini, ac Sabbato Sancto, unà cum oblatione præsanctificatorum, quæ fit Feria sexta in Parasceve. Verùm id inter jura merè Parochialia non recensetur, cum aliis Ecclesiis minimè Parochialibus id possit, ac soleat Præsulum auctoritate concedi. Addo his, nec celebrationem Missarum sollemnium per annum inter jura merè Parochialia adscribi, cum id etiam permittatur Rectoribus minorum Ecclesiarum saltem in diebus festivis earundem singularibus, quod Episcoporum arbitrio & æquitati remittitur. Custodia Eucharistiæ in unaquaque quidem Parochiali Ecclesia faciendâ mandatur; at non id inter jura verè Parochialia recensetur, cum id concedi soleat aliis Ecclesiis Pontificia auctoritate, Clement. 1. de privileg. Dispensatio ejusdem Sacramenti unicuique Sacerdoti, præsertim dum Sacrificium celebratur, conceditur; uti enim optat Ecclesia, ut etiam in Missis privatis fideles communicent, Concilio Tridentino sess. 22. de Sacrif. Missæ cap. 6. ita facultas unicuique Sacerdoti conceditur, tempore sacrificii fideles quoscumque alias nullo impedimento detentos ad sacram Mensam admittendi. Duò tantum hac in re gratia Parochorum, & Parochialium Ecclesiarum excipiuntur. Primum est, cum agitur de Paschali Communione in Parochiali Ecclesia necessariò peragenda, dicto cap. 12. de pœnit. & remission. Alterum est, cum agitur de delatione Eucharistiæ ad infirmos, quæ uni Parocho reservatur, cap. 10. de celebrat. Missar. dicta Clement. 1. de privilegiis, quamquam omni tempore Parocho onus imminet, fidelibus sine in-

juriam tanti Sacramenti, & decorè petentibus illud dispensandi. Expositio Eucharistiæ unà cum benedictione super populum effundenda fieri quidem à Parocho potest juxta modum ab Episcopo præstitutum, non verò inter functiones merè Parochiales connumeratur; quamobrem, uti in similibus contingere dicimus, ex Episcopi arbitrio pendet, eam cæteris Ecclesiis, earundemque Rectoribus facultatem facere. Atque idipsum dicendum est de sollemni, & publica Eucharistiæ cultus exhibendi causa gestatione.

Quemadmodum verò exemplo Sacramentorum à Christo institutorum Ecclesia jure suo Sacramentalia quædam instituit, ita factum est, ut ea Sacramentalia Parochorum officio eo reservarentur magis, quò propiùs accederent ad Sacramenta Parochorum ministerio reservata. Hinc cum fontis baptismalis benedictio materiam Baptismatis præparet, à Parocho regulariter est faciendâ, quamquam non omninò, & strictissimè juribus Parochialibus adnumeretur; quod aliquando contingat, has aquarum benedictiones à non Parochis fieri, aut in Ecclesiis minimè Parochialibus, ubi nimirum ea vigeat consuetudo, aut privilegium, aut statum induxerit, aut aliud quodcumque jus singulare. Benedictio quoque mulierum post partum, quòd species quædam purgationis, seu purificationis passim habeatur, eademque ratione Paschalis domuum benedictio, & diebus dominicis lustralis adpersio populi in unum ad Ecclesiam convenientis ad munera Parochorum refertur, quamquam non omninò propriè, ut ex Episcopi concessione, aut privilegiis, aut moribus aliis Sacerdotibus aliquando non adquirantur; eove minus strictè ad jura merè Parochialia referuntur cæteræ benedictiones sacerdotes non reservatæ Episcopis, quales sunt candelarum, cinerum, palmarum, seminum, ignis, & rerum similia; quemadmodum neque expositio Sacrarum Reliquiarum, & Imaginum, etiam si per illas adstantibus fidelibus be-

medicandum sit; dummodò ritus servetur præstitutus in Manualibus Ecclesiastica auctoritate probatis; quamquam tamen, ubi celebrandus esset non infrequens populi conventus, expectandus semper foret Episcopi consensus. Horum omnium si à me singularem rationem postules, non aliam indicare possum, quam superius sæpè allatam; nimirum quia in institutionibus Parochiarum ita Episcopis placuit officia Clericorum inter eos partiri, ut quædam reservarentur Parochis, quædam liberè Sacerdotibus cæteris indulgerentur; quædam indulgerentur eisdem Sacerdotibus tum demùm, cum specialis Episcopi auctoritas aut expressè, aut tacitè, qualis ex longo usu intercessisse præsumitur, accessisset. Atque hæc est illa partitio apud Pragmaticos adeo celebrata inter munera merè Parochialia, & merè Sacerdotalia, & mixta, seu quasi Parochialia. Ut paucis id concludam, respectu Sacramentorum, aut Sacramentalium verè Parochialia munera dici possunt solemnibus collatio Baptismi, Communio Infirmorum, Communio Paschalis Parochianorum, administratio Extremæ Unctionis, & Benedictio Matrimonialis. Munera merè Sacerdotalia sunt Confectio, & Oblatio Eucharistiæ, item dispensatio ejusdem Sacramenti extra casum infirmitatis, & extra Paschalis Communionis adjuncta. Cætera superius commemorata mixti generis dici possunt, sive, ut ajunt Pragmatici,

CAPUT III.

De potestate Parochorum, ratione habita funerum, & quæ funeribus cohærent, adjunctorum.

Huc referendus est titulus 28. libri 3.

ECquidem Romani veteres res religiosas à sacris distinxerunt, & funerum rationes, & causas nunquam inter sacras, potius inter religiosas res recensuerunt,

ferè Parochialia. Munera merè Parochialia ab uno Parocho agenda sunt, exclusis inferioribus quibuscumque Clericis, etiam Sacerdotibus, nisi istis Parochus ipse eadem exercenda mandaverit. Imò & in istis, quamquam Episcopus liberè per se agere possit, rarò tamen aliis Sacerdotibus facultatem concedit, & tunc extra ordinem pro una, aut altera vice, ubi suadere videantur certa causarum, & personarum adjuncta. Visæ enim sunt hæ reservationes faciendæ, ut certus honos Parochis deferretur, utque facilè Parochialis potestas, & officium à cæterorum Sacerdotum officio secerneretur. Munera merè Sacerdotalia liberè Sacerdotibus etiam inferioribus relinquuntur; cum enim juxta sacrorum canonum sanctiones ordinandi sint Sacerdotes ob necessitatem, vel utilitatem Ecclesiarum, quibus eos adscribi necesse est, Concilio Tridentino sess. 21. de Ref. cap. 2., ita censentur in Parochiis constituti, ut vi suæ ordinationis certa officia peragant. Munera quasi Parochialia, seu quæ propè ad Parochialia accedunt, generaliter exerceri à Sacerdotibus Parocho inferioribus nequeunt, ut & in his honos certus Parocho deferatur. Facilè tamen permittitur Episcopis, eadem committere Sacerdotibus illis, ut Episcopi ipsi adhuc in pluribus auctoritatem suam liberè sibi possint asserere, & alieno etiam ministerio in Parochiis agere.

l. 6. §. 3. & 4. ff. de divis. rer., & qualit., quando autem & religiosas, & sacras res divini juris esse dixerunt, l. 1. princ. ff. eod. tit., facilè obtinuit, ut eadem

ra-

ratione, qua nonnulla sacra negotia Parochorum potestati fuere commissa, ita & funera veluti religiosa ad Parochorum officium referrentur. Atque id potissimum evenit, postquam recentioribus sæculis inductum est, ut fidelium in pace Ecclesiæ defunctorum cadavera in sacris ædibus, aut ad sacras ædes constructis cæmeteriis tumularentur. Hac in re tria distinguere oportet. Primum est sacer exequiarum ordo, ac ritus. Alterum est locus, in quo cadavera tumulantur. Postremum consistit in oblationibus, quæ à defuncto factæ fuerunt, vel ab hereditibus defuncti fiunt, pietatis, religionisque causa: jamdudum enim obtinuit, in iis omnibus certas & singulares haberi rationes, seu Parochorum, seu Parochialium Ecclesiarum.

Exequiarum ordo & ritus, quo tempore Romani adhuc Gentium superstitionibus detinebantur, abs jure sacro pendebat, non sanè quòd Pontifices, & Sacerdotes præsentibus essent in ducendo funere, & justis, ac parentalibus absolvendis, sed quòd legibus, & mandatis eorundem universa dirigerentur. Hinc si ageretur de monumento extruendo ex defuncti voluntate, ad Pontifices pertinebat de eo decernere, l. 50. §. 1. in fine ff. de heredit. petit. Item de reficiendo religioso loco Pontifices explorare debebant, l. ult. ff. de mortuo inferendo; neque aliter licebat mortuorum cadavera de uno in alium locum transferre, quam ex permissu Pontificali, l. 8. ff. de relig. & sumpt. fun., quamquam tamen Principis, seu Imperatoris auctoritas his causis absolvendis multum poterat, & sine discrimine intercedebat æquè ac auctoritas Pontificali, dicta l. 50., & dicta l. 8., ex eo, ut arbitror, quod Imperatores Pontificis Maximi dignitate ut plurimum decorarentur; unde disciplina profluxerat, ut funerum designatores, de quibus mentio fit in l. 4. §. 1. ff. de his, qui not. infam., auctoritate Principis eligerentur, quibus principiis morem gessisse videntur Moguntini Antisti-

tes in can. 37. de cons. dist. 1.; at officia ipsa funerum à Sacerdotibus minime absolvebantur. Ut enim Gentiles credebant, Deos abhorrere ab adpectu mortuorum, ita piaculum putabant, Sacerdotes Dei ministros cadavera adspicere, quorum intuitu dicebant oculos inquinari. Hinc Seneca de consolatione capite 15. scribit, Tiberium Cæsarem, quòd Pontifex esset, laudavisse filium suum adoptivum tunc mortuum, velamine interjecto, ne cadaver videret. Erant ad ritus funerum dirigendos constituti funerum designatores, de quibus cum aliquando quæsitum esset, an ludicram artem exercere dicerentur, & ob eam causam infames haberentur, dicta l. 4. §. 1. ff. de his, qui not. infam., facile conjicitur, eos aut humiliores fuisse, aut certè non ex collegio Sacerdotum. Erant præficæ mulieres, quibusdam funestis lamentationibus ante cadavera occinendis destinatæ. Erant Libitinarii ad cadaver humanum, erigendumque tumulum præstituti, quibus in eo officio serviebant ad exuenda, inungendaque cadavera pollinctores, de quibus mentio fit in l. 5. §. 8. ff. de institoria actione. Sacerdotibus indecorum erat, atque inhonestum his officiis interesse, eoque minus vacare. Ubi verè in Romano Imperio Christiana Religio successit, vana illa superstitio abjicienda fuit, omniaque ad fidei nostræ lucem exacta. Illud quidem retentum est, ut cura & jurisdictio funerum in ea parte, qua de religione agitur, ad Sacerdotes spectaret; at cætera ferè exoleverunt. Putabant Æthnici, Deos ab adpectu mortuorum abhorrere: docuit Christiana Religio defunctorum animas, si justæ fuissent, apud Deum quiescere, imò & cum Deo lætari; cadavera autem ab eisdem animabus relicta tandem aliquando animabus jungenda in communi resurrectione, & in Divina habitacula recipienda. Hinc Sacerdotes Dei ministri non solum non abhorrebant à conspectu cadaverum, sed & reliquias Martyrum colligebant, & in

sa-